

KSK-notat nr.: 09/2015 - Bakgrunn for vedtak - småkraftverk

Søker/sak:	Clemens Kraft AS/ Medåe II
Fylke/kommune:	Buskerud/Rollag
Ansvarlig:	Øystein Grundt :
Saksbehandler:	Dag Kjelle vold :
Dato:	25.03.2015
Vår ref.:	201306773
<i>Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.</i>	

Søknad om tillatelse til bygging av Medåe II i Rollag kommune i Buskerud fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	12

Sammendrag

Clemens Kraft AS søker om å få konsesjon til å utnytte et fall i Medåe på 166 m, med inntak på kote 497 og kraftstasjon på kote 333. Det planlegges å bygge en 350 m lang permanent vei inn til kraftstasjon fra eksisterende traktorvei. Det bygges en midlertidig anleggsvei i rørgata. Vannveien er planlagt nedgravd. I kraftverket er det planlagt installert en Peltonturbin med en installert effekt på 1,9 MW og slukeevne mellom 1366 og 68 l/s. Midlere årsproduksjon blir på 4,77 GWh. Planlagt slipp av minstevannføring er 32 l/s hele året.

Fylkesmannen og Naturvernforbundet i Buskerud anbefaler at konsesjonssøknaden avslås og begrunner dette med at kraftverket vil føre til negativ effekt for biologisk mangfold. I influensområdet er det en bekkekløft som blir berørt. Den har nasjonal verdi (A) og det er registrert 8 rødlistearter i området hvor av en er sterkt truet (EN).

Fylkeskommunen uttaler at tiltaket ikke ser ut til å komme i konflikt med automatisk freda kulturminner, mens uttalelse fra Rollag Elverk og Statens vegvesen er av mer generell karakter. Rollag kommune har ikke gitt uttalelse.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4,77 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

De sentrale problemstillingene i denne saken er etter NVEs vurdering knyttet til hensynet til naturmangfoldet i Medåe. NVE legger avgjørende vekt på virkningene av kraftverket på et bekkekløftmiljø med en naturtype som har stor verdi (A). Det er registrert flere fuktighetskrevenne rødlistearter som er tilknyttet stabilt luftfuktige skogshabitat typisk for velutviklede bekkekløfter. Det finnes bl.a. en relativt rik forekomst av huldrestry som er sterkt truet (EN). Elva med et markert fossefall og fossesprutsone mellom kote 380 og 400, bidrar betydelig til kløftas fuktighetskrevenne arter.

NVE mener at hekkekløftsystemets arts mangfold og økologiske prosesser vil bli påvirket av en fraføring av vann og av fysiske inngrep. Tiltaket vil få negative konsekvenser for naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for og for flere rødlistede arter. En utbygging av Medåe II kraftverk vil derfor være i strid med OEDs retningslinjer. Etter NVEs oppfatning vil en utbygging av omsøkte prosjekt også være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter og økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ivaretagelse av biologisk mangfold er etter NVEs syn et vesentlig moment i konsesjonsspørsmålet. NVE mener at de negative konsekvensene for bekkekløftsystemet av stor verdi er nok til å avgjøre konsesjonsspørsmålet, og at produksjonen i kraftverket ikke står i forhold til de negative virkningene.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Medåe II kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt og NVE avslår derfor søknaden fra Clemens Kraft AS om tillatelse til bygging av Medåe II kraftverk.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Clemens Kraft, datert 12.02.2014:

Medåa II kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	35,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	21,5
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	19,3
Middelvannføring	l/s	683
Alminnelig lavvannføring	l/s	32
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	28
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	32

KRAFTVERK

Inntak	moh.	497
Avløp	moh.	333
Lengde på berørt elvestrekning	m	1900
Brutto fallhøyde	M	166
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,346
Slukeevne, maks	l/s	1366
Minste driftsvannføring	l/s	68
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	32
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	32
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tunnel, tverrsnitt	m ²	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	M	1800
Installert effekt, maks	MW	1,9
Brukstid	Timer	4380

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	
HRV	moh.	499
LRV	moh.	499

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,33
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,44
Produksjon, årlig middel	GWh	4,77

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	25,9
Utbyggingspris	kr/kWh	5,44

Medåa II kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	2,1
Spenning	kV	1

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,
Omsetning	kV/kV	1/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	750
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Konsulent og utbygger for Medåe II kraftverk er Clemens Kraft AS. Selskapet har som virksomhetsområde å bygge og drifte kraftanlegg i området 1 til 10 MW installert effekt.

Beskrivelse av området

Nedbørfeltet til Medåe består av kupert fjellskoglandskap med noen småvann. Øvre del av feltet dreneres av to bekker, Sundtjønnåe og Skjerbrekka, som går i samløp ved kote 505. Herfra heter elva Medåe og har en totallengde på ca. 3,44 km. Elva renner østover og uti Numedalslågen noen hundre meter nedstrøms Veggli sentrum.

Ca. 76 % av feltet er skogdekt. Feltet har en høydeforskjell på 545 m. På utbyggingsstrekningen går Medåe i en markert v-dal med bratte, skogkledde lisider på begge sider. Den nordvendte skyggesida er fuktig og kjølig, mens den sørvendte solsiden er varm og tørr. Elvebunnen består stedvis av bart fjell og steiner av blokkstørrelse. Ca. 1100 med nedstrøms planlagt inntak er det en mindre foss. Ellers fins det partier med stryk. På utbyggingsstrekningen har elva en fallgradient på 9 %.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaksdam for Medåe II kraftverk bygges på kote 497. Demningen består av en gravitasjonsdam i betong, inntil 2 m høy og ca. 26 m lang. HRV og LRV er 499 moh. Neddemt areal blir ca. 0,5 daa og oppdemmet volum blir ca. 400 m³. Demningen skal ha flomløpsterskel og et arrangement for slipp av og elektronisk overvåking av minstevann. Oppå demningen bygges det et lite pumpehus lik det som står på demningen til Nørståe I.

Vannvei

Fra inntaket på kote 497 i Medåe føres driftsvannet i GRP/duktile stålrør ned til stasjonen på kote 333. Rørgata legges på sørsiden av vassdraget. De første 400 meterne går røtraseen gjennom skogsterreng. Fra kote 495 følger røtraseen skogsbilveien i en lengde på 750 m. De siste 650 meterne fra kote 440 ned til stasjonen går røtraseen igjen i skogsterreng. Rørgata blir 1800 m lang og 20 m brei. Driftsvannrøret skal ha en diameter på 900 mm og skal være nedgravd hele veien med 1 m overdekning. Fra stasjonen til inntaket legges det én strømkabel i røgrøfta sammen med fiberoptisk kabel. Det blir nødvendig å rydde noe skog i enkelte partier. Siden det er bra med løsmasser i planlagt rørgatetrasé, vil det ikke være behov for sprenging.

Det øverste matjordlaget legges til side og legges tilbake over røtraseen. Rørgata skal ikke tilsåes med fremmede arter, men revegeteres med stedlig vegetasjon.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen bygges på sørsiden av elva på kote 333. Det graves en kort steinsatt avløpskanal som leder vannet tilbake til elva. Bygget vil få en grunnflate på 100 m² og vil bestå av et betongfundament med et overbygg av tre.

Nettilknytning

Kundespesifikke nettanlegg

Kraft produsert i kraftstasjonen overføres via en 750 m lang jordkabel og opp til 22-kV linje NØ for Bakkstad gård og påkoples denne linja.

Øvrig nett og forhold til overliggende nett

Ifølge områdekonsesjonær Rollag E-verk er det kapasitet på 22 kV-linja til å ta imot produsert kraft fra Medåe II kraftverk. Det er ikke klarlagt om det samme er tilfelle for det overliggende nettet.

Veier

På sørsiden av Medåe går det en skogsbilvei nede fra dalen og forbi tiltaksområdet. Veien benyttes av folk med hytter ved Skjerbrekdammen og Sundtjønn. De første 400 meterne fra inntak og fram til skogsbilveien går rørgata i skogsterreng. Det bygges en permanent anleggsvei i rørgata. De neste 750 meterne går røret parallelt med skogsbilveien. De siste 650 meterne går rørgata i skogsterreng ned til stasjonen. Det bygges en 350 m lang, permanent anleggsvei i eksisterende traktorvei som vist på kart vedlagt.

Massetak og deponi

Det er noe usikkerhet vedrørende hvorvidt det vil bli behov for å deponere overskuddsmasser, men oppgravde masser vil bli gravd tilbake over rørgrofta etter at rørene er lagt.

Arealbruk

Til utbyggingen vil det være nødvendig med arealer til midlertidige og varige anlegg. For adkomst til kraftstasjonen benyttes permanent atkomstvei som legges i rørtraseen. Det opprettes et riggområde der rørtraseen forlater skogsbilveien. Riggområdet benyttes som mellomlager for utstyr og materiell. Midlertidige arealer ryddes og pyntes når anlegget er ferdig. Midlertidige arealbehov; 40,9 daa. Varige arealbehov; 4,5 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-område uten bestemmelser om spredt utbygging.

Samlet plan (SP)

Medåe har vært behandlet som en del av et større Samlet plan prosjekt. I vassdragsrapporten, SPid 07 338, beskrives 2 alternativer, alt. A og alt. B. Grensen for behandling i Samlet plan for vassdrag er 10 MW installert ytelse og/eller 50 GWh midlere årsproduksjon.

Alternativ A.

I dette alternativet var det planlagt å opprette magasiner i 8 vann og tjern beliggende mellom 971 og 662 moh nordvest i nedbørfeltet til Medåe. Reguleringshøyden i 7 av vannene skulle være 2 m og 4 m i ett. Videre var det planlagt med overførslor fra elva Sondenå til Medåe via nedgravde rør og fra Sundtjonnå til Medåe-tunnelen via tunnel. Det var planlagt to inntak, ett i Nørståe og ett i Medåe, begge på kote 545. Fra inntakene skulle driftsvannet føres i to horisontale tunnelgrener til en 100 m lang samletunnel på kote 545. Samlet lengde på tunnelgrenene; 3000 m. Masser fra tunneldriving var beregnet til ca. 40 000 m³. I følge vassdragsrapporten skulle driftsvannet føres i nedgravde rør fra samletunnelen og ned til kraftstasjon på kote 234 i Medåe, ca. 300 ovenfor Rv 40. Rørlengde 2300 m og diameter 1200 mm. Fallhøyde; 311 m. Installert ytelse; 10,5 MW. Kraftproduksjon; 38,3 GWh.

Store negative konsekvenser for temaene naturvern, friluftsliv og fisk. Middels negative konsekvenser for temaene vilt, vern mot forurensning og kulturminnevern. Små negative konsekvenser for temaene vannforsyning, jord- og skogbruk og flom- og erosjonssikring.

Alternativ B.

Utbyggingsløsningen i dette alternativet er identisk med alternativ A, bortsett fra at det i alternativ B ikke var planlagt med magasiner i de 8 vannene. Vinterproduksjonen ville blitt noe mindre enn i alternativ A.

Store negative konsekvenser for tema fisk. Middels negative konsekvenser for temaene naturvern og vern mot vannforsyning. Små negative konsekvenser for temaene friluftsliv, vilt, vannforsyning, kulturminnevern, jord- og skogbruk og flom- og erosjonssikring.

Det var ikke planlagt slipp av minstevann i noen av alternativene.

På grunn av store interessekonflikter og store negative konsekvenser ble prosjektet Nørståe plassert i Samlet plan kategori II – ”Kan ikke konsesjonssøkes nå”. Allerede da vassdragsrapporten ble skrevet forelå det planer om å verne et barskogområde sørvest i nedbørfeltet. I 1993 ble Skirvedalen Naturreservat i opprettet. I dette området ligger 3 av vannene som var planlagt oppdemt. Dette har økt interessekonflikten ytterligere og gjør at utbyggingsløsningen som er omtalt i vassdragsrapporten blir helt uaktuell. NVE har derfor behandlet søknaden uavhengig av SP-alternativet.

Verneplan for vassdrag

Tiltaket berører ikke Verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det blir ingen endringer i INON-arealer som følge av planlagt tiltak i Medåa.

Nasjonale laksevassdrag

Medåe er ei sideelv til Numedalslågen som er utpekt som et nasjonalt laksevassdrag. For anadrom fisk er det vandringshinder i Numedalslågen ved Hvittingfoss, ca. 86 km nedstrøms Veggli.

Fylkesvis eller kommunale planer for småkraftverk

Det er ikke utarbeidet egne planer for småkraft i Rollag kommune eller Buskerud fylke.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 19.08.14 sammen med

representanter for søkeren, kommunen og e-verket. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Buskerud har i brev av 28.05.2014 uttalt:

(...)

«Småkraftverket vil påvirke ca. 1800 m elvestrekning. Middelvannføring er 683 l per sekund. Minstevannføringen er foreslått til 32 liter per sekund.

Vannmiljøet i Medåe vil generelt bli negativt påvirket på grunn av lengre perioder med redusert vannføring. Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Medåe, men elva må antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre grad som følge av inntaksdammen og redusert vannføring. Ut fra et landskapsmessig aspekt er det også flere naturskjønne fossefall som vil bli negativt påvirket av inngrepet gjennom endret visuelt inntrykk.

I området som blir berørt av inngrepet ligger det en verdifull bekkekløft som har fått status stor nasjonal verdi (A). Det er også registrert 8 rødlistearter i bekkekløfta, hvorav en er sterkt truet (EN).

I rapporten over naturregistreringer er verdien av området for biologisk mangfold beskrevet som stor. Småkraftverkets konsekvens på naturmiljøet er vurdert å gi fra middels til stor negativ effekt.

Ut fra elvestrekningens beskaffenhet og sett i lys av de biologiske registreringene og vurderinger som foreligger, kan Fylkesmannen ikke anbefale at det gis konsesjon til Medåe II.»

(...)

Buskerud fylkeskommune har i brev av 19.05.2014 uttalt:

«Automatisk freda kulturminne:

Dei skisserte tiltaka ser ikkje ut til å komme i konflikt med kjente automatisk freda kulturminne. Ut frå dei oversende planteikningane vil og ein stor del av gravearbeidet gå føre seg i djupare juv og dalsøkk der potensialet for å påvise kulturminne er sett på som lite. Nørsteåe III og Medåe II vil i det store og heile følgje eksisterande traktor- og køyrevegar.

Nørsteåe II kraftverk: Fylkeskommunen har tidlegare uttalt seg til denne saka i brev av 29.10.2010. Det vart ikkje stilt krav om arkeologisk registrering.

Fylkeskommunen vurderer saka slik at me ikkje vil krevje arkeologisk registrering av tiltaka. Me kjenner ikkje til automatisk freda kulturminne der ein planlegg småkraftverka. Me vil likevel be om at følgjande uttale vert innarbeida ved eit eventuelt vedtak frå NVE: "Dersom det under anleggsarbeid framkjem automatisk freda kulturminne, må arbeidet straks stoppast og utviklingsavdelinga i fylkeskommunen varslast, jmf. kulturminnelova §8, 2. ledd".»

Naturvernforbundet i Buskerud har i brev av 15.05.2014 uttalt:

(...)

«Utbyggingen vil berøre ei markert og godt utviklet bekkekløft, som er avgrenset som svært viktig naturtypelokalitet (verdi A), med 8 rødlistearter. I slike kløfter vil elva være en viktig bidragsyter til naturverdiene som følge av den økte luftfuktigheten elva bidrar med. Vi mener kunnskapsgrunnlaget tilsier at utbygging av Medåe II ikke bør tillates – jf. miljørapportens vurdering av utbyggingen til "stor negativ" for naturmiljø.»

(...)

Rollag elverk har i en e-post av 22.05.2014 uttalt:

«På bakgrunn av kunngjøringen vi har mottatt fra NVE om søknad om tillatelse til å bygge 4 stk småkraftverk i Rollag Kommune har Rollag Elektrisitetsverk SA følgende uttalelse:

Ingen av de fire foreslåtte småkraftverkene har nett i umiddelbar nærhet til der man ønsker å bygge. Det betyr Rollag Elektrisitetsverk legger til grunn at gjeldene regelverk med anleggsbidrags finansiering må gjelde og at produsenten/utbygger dekker de eventuelle merkostnadene Rollag Elektrisitetsverk har ved å bygge HS linje frem til det enkelte produksjonspunktet.

For øvrig er det også nødvendig at produsenten/utbygger gjennomfører dynamiske beregninger på vårt nett slik at det dokumenteres at det eksisterende nettet i Rollag er i stand til å ta overføringen som en følge av denne utbyggingen.

Viser de dynamiske beregningene at en forsterking av det eksisterende nettet er nødvendig må disse også finansieres på bakgrunn av anleggsbidrags regelverket.

Utbygger/produsenten må også forsikre seg om at innmatings punktet i Mykstufoss kraftstasjon er i stand til å håndtere utbyggingen.»

Statens vegvesen har i et brev av 26.06.2014 uttalt:

«Vi kan ikke se at de foreslåtte plasseringer direkte berører fylkesveger i området.

Vi forutsetter imidlertid at tiltakene ikke på noen måte kan øke vannføringen under våre bruer over de aktuelle elvene, og i stikkrenner/kulverter som kan bli berørt.

Eventuelle behov for avkjørsler fra fylkesvegene i anleggsperioden og permanent må det søkes om.»

Rollag kommune har ikke uttalt seg.

Søker har kommentert høringsuttalelsene i en e-post av 11.08.14:

Kort fortalt er tiltakshaver innstilt på å øke minstevannføringen til minst 5-persentilnivå slik som antydnet i miljørapport fra Faun.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 35 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,683 m³/s. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende høst- og vår-flommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 28 og 32 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 32 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,366 m³/s og minste driftsvannføring 0,068 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 32 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 61 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Maksimal slukeevne i kraftverket tilsvarer 200 % av middelvannføringen. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 60 dager i et middels vått år. I 130 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 24 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Naturtyper og arter

Det er kartlagt en naturtype, bekkekløft, i berørt område. Den har stor verdi (A). I tillegg er det registrert 8 rødlistearter i influensområdet. En av disse, huldrestry, er sterkt truet (EN).

En bekkekløft er en V-dal eller et gjel som går ned i fast fjell. Utformingen og størrelse kan variere betraktelig, men ofte renner det en bekk eller elv gjennom den. Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter. Norges ansvar for denne naturtypen er fremhevet i både OEDs retningslinjer, og i klageavgjørelser fra OED av 11.02.2014 om Søre Bjøråa kraftverk og 17.02.2012 om bygging av Islandsmoen kraftverk. Grunnen til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på bekkekløfter er at dette er leveområde for en rekke spesialiserte arter av planter, sopp og dyr. Trangedaler og gjel har lite direkte solinnstråling, og miljøet blir mer fuktig enn i området rundt. Elva vil være viktig for fuktigheten i kløfta, spesielt i områder hvor elva går i fosser eller stryk hvor vann vil sprute over vegetasjonen i kantsonen.

I miljørapporten gjort av Faun naturforvaltning står det følgende oppsummert om virkninger på biologisk mangfold:

«Innenfor influensområdet til planlagte tiltak er det registrert 1 naturtype etter DN-håndbok 13; "bekkekløft og bergvegg" med stor verdi.

Det ble påvist 8 rødlista lavarter i området, 1 i kategorien sterkt truet (EN), 1 i kategorien VU (sårbar) og 6 stk i kategori nær truet (NT). Utover nevnte er alle elveløp kategorisert som "nær truet" etter rødliste for naturtyper. Samlet vurdering gir middels til stor verdi for biologisk mangfold.

Redusert vannføring vil virke negativt for fisk, evt. fossefall og enkelte fuktighetskrevede arter som lever nær vannstrengen. Ei bekkekløft av stor verdi blir negativt påvirket av redusert vannføring, men unngår de direkte inngrepene.

Virkningsomfanget for biologisk mangfold er samlet vurdert til middels til lite negativt. Tiltaket er ut fra dette vurdert å ha middels negativ konsekvens for biologisk mangfold. Slipp av høyere minstevannføring enn planlagt og tilrettelegging for naturlig gjenvekst er foreslått som avbøtende tiltak.»

Både fylkesmannen og Naturvernforbundet peker begge på områdets verdifulle bekkekløft som har fått stor verdi (A). Det er også registrert 8 rødlistearter i kløfta, hvorav en er sterkt truet (EN). Begge peker på miljørapportens vurdering av utbyggingen til «stor negativ» for naturmiljøet. Naturvernforbundet mener at i slike kløfter vil elva være en viktig bidragsyter til naturverdiene som følge av den økte luftfuktigheten elva bidrar til.

NVE er enig i vurderingen av verdivurderingen av bekkekløftlokaliteten og mener en utbygging ikke vil værere forenlig med ivaretagelse av livsmiljøet for bekkekløfta.

OED gir føringer for hvilke avveininger som skal gjøres i sine "retningslinjer for små vannkraftverk (2007) ved følgende:

"Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon. "

NVE mener at bekkekløftsystemets artsmangfold og økologiske prosesser vil bli påvirket av en fraføring av vann og av fysiske inngrep. Tiltaket vil få negative konsekvenser for naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for og for flere rødlistede arter. Huldrestry (EN) og trådragg (VU) er to av flere rødlistearter i bekkekløfta som vil bli påvirket. En utbygging av Medåe II kraftverk vil derfor være i strid med OEDs retningslinjer.

NVE kan ikke se at selv om søker er innstilt på å øke slipp av minstevannføring i sommerperioden til minst 50 l/s, vil være nok til i tilstrekkelig grad ivareta bekkekløftas biologiske verdier på en tilfredsstillende måte for fremtiden.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Medåe II kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere

tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Medåe II kraftverk finnes det en svært viktig naturtype (A), bekkekløft. En eventuell utbygging av Medåe vil etter NVEs mening være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Medåe II kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Medåe er nedskåret i terrenget på store deler av berørt område og derfor lite synlig fra omkringliggende områder.

Annet

Her er det oppsummert momenter som er viktige for konsesjonsspørsmålet men som ikke blir vurdert da NVE har vurdert hensynet til naturmangfoldet i Medåe som avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Deler av vannveien er bratt og svært rasutsatt. Det har nylig gått flere ras og deler av traktorveien som rørgata skal legges i, har rast ut. Vanskelig stedsangivelse av stasjonsplassering under sluttbefaring og da vanskelig tilbakeføring av vann ovenfor inntak til Medåe I, vil gi store utfordringer for detaljplanlegging. Prosjektet er forholdsvis dyrt, 5,44 kr/kVh, og da ikke medregnet anleggsbidrag for bygging og påkobling til nett.

Oppsummering

Fylkesmannen og Naturvernforbundet i Buskerud anbefaler at konsesjonssøknaden avslås og begrunner dette med at kraftverket vil føre til negativ effekt for biologisk mangfold. I influensområdet er det ei bekkekløft som blir berørt. Naturtypen bekkekløft har stor verdi (A) og det er registrert 8 rødlistearter i området.

Fylkeskommunen uttaler at tiltaket ikke ser ut til å komme i konflikt med automatisk freda kulturminner, mens uttalelse fra Rollag Elverk og Statens vegvesen er av mer generell karakter. Rollag kommune har ikke gitt uttalelse.

De sentrale problemstillingene i denne saken er etter NVEs vurdering knyttet til hensynet til naturmangfoldet i Medåe. NVE legger avgjørende vekt på virkningene av kraftverket på et bekkekløftmiljø som har stor verdi (A). NVE vurderer slike bekkekløfter med stor verdi til å være svært viktig for biologisk mangfold. I tillegg er det registrert flere fuktighetskrevenne rødlistearter som er tilknyttet stabilt luftfuktige skogshabitat typisk for velutviklede fosserøyksoner. Det finnes bl.a. en

forekomst av huldrestry som er sterkt truet (EN). Elva med flere mindre fossefall bidrar betydelig til kløftas fuktighetskrevenne arter.

Ivaretagelse av biologisk mangfold er etter NVEs syn, et vesentlig moment i konsesjonsspørsmålet. NVE mener at de negative konsekvensene for bekkekløftsystemet av stor verdi er nok til å avgjøre konsesjonsspørsmålet, og at produksjonen i kraftverket ikke står i forhold til de negative virkningene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Medåe II kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

